

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ
НАМНУКРАЇНИ»
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ»ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
КВНЗ «ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТИ

20 жовтня 2022

Збірник наукових праць

Харків 2022

УДК: 376+37.04:316.61+37.091.3:613

А 43

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Бойчук Юрій Дмитрович**, д. п. н., професор, член кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Заступник головного редактора – **Бережна Світлана Вікторівна**, д. філософ. н., професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Члени редакційної колегії:

Бацилєва Ольга Валеріївна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Галій Алла Іванівна – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Коваленко Вікторія Євгенівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Комісова Тетяна Євгенівна – кандидат біологічних наук, доцент, професор кафедри, завідувач кафедри анатомії і фізіології людини імені Я.Р. Синельникова, координатор з наукової роботи факультету природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти

Микитюк Сергій Олександрович – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди,

Науменко Наталія Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

«Актуальні питання спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти», (20 жовтня 2022 р.) / за загальною редакцією проф. Бойчука Ю. Д. – Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022.

У збірці представлено матеріали регіонального круглого столу метою якого було обговорення питань створення здоров'язбережувального і безпеко-орієнтованого освітнього середовища у закладах освіти в умовах військового стану, визначення шляхів збереження фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дітей, підлітків та студентської молоді в умовах військового стану, досвіду здоров'язбережувальної роботи в закладах освіти в умовах військового стану; висвітлення технологій навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в закладах спеціальної освіти та з інклюзивним навчанням в умовах військового стану.

Для фахівців у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, викладачів, аспірантів і здобувачів закладів вищої освіти

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол № 11 від 16.11.2022 р.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Козачек Н.О., Павлова А.О. Особливості проведення пропедевтичної педагогічної практики для студентів 2 курсу ХНПУ імені Г.С. Сковороди в умовах військового стану	70
Козлов А.В., Козлов А.В. Шляхи формування загальних компетентностей майбутнього фахівця спеціальної освіти засобами дисципліни «фізичне виховання» в умовах воєнного стану	73
Колупаєва Н.Л. Психологічна корекція комунікативної діяльності молодших школярів з інтелектуальними порушеннями	77
Комратова Л. В. Шляхи корекції наочно-образного мислення дітей молодшого шкільного віку з легким інтелектуальним порушенням	82
Корсун С.О. Перспективи використання гурткової роботи спортивно-оздоровчого профілю при вирішенні завдань соціалізації підлітків з інтелектуальними порушеннями	87
Кашубіна О.О. Корекція порушень наочно-образного мислення слабозорих дітей із ЗПР засобами конструювання	94
Криловецька І. В. Можливості та сфера застосування соціальних історій у психокорекційній роботі з дітьми з розладами аутистичного спектра	100
Кришталь А.І., Тютюнник В.В., Щербак І. М., Дрожик Л. В., Пашинський П. П. Застосування здоров'язберезувальних технологій здобувачами вищої освіти в умовах дистанційного навчання та воєнного стану	104
Литвинова Ю. Вивчення проблеми корекції заїкання в дітей старшого дошкільного віку засобами арттерапії в умовах воєнного часу.....	107
Лугова М.С. Війна очима дітей дошкільного віку: шляхи збереження психічного здоров'я в умовах стресу	111
Маракіна А. Г. Вплив популярної української музики на психічне здоров'я та культурну самоідентифікацію студентської молоді в умовах воєнного стану.....	113
Матяш О.М. Зерно патріотизму – у кожне дитяче серце.....	119
Мірошниченко О.М, Бойчук Ю.Д., Дрожик Л.В. Використання дидактичних ігор та ігрових прийомів у роботі з розвитку мовлення старших дошкільників з інтелектуальними порушеннями	124
Нікуліна С. М. Особливості еколого-краєзнавчої роботи з молодшими школярами з інтелектуальними порушеннями	129
Парасюк І. Ф. Визначення рівня розвитку дрібної моторики у дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ	134
Парфілко В. В. Дослідження особливостей переживання травматичних подій: результати та перспективи	137
Пегліванян Д.І. Здоров'язберезувальні технології в практиці роботи закладу дошкільної освіти.....	140

- До Дня захисника України виготовлення сувенірів з використанням макаронопластики.

- «Полину у майбутнє: - Якщо я стану мером м. Жовті Води, то...»

V.Рефлексивно-оцінювальний (підсумковий) етап.

Гасло: -... Дорогу долає той, хто йде

Щоб дійти до мети, треба перш за все йти.

Мета: Формувати у дітей цілісного сприймання світу й себе. Виховувати пріоритет загальнолюдських цінностей. Використовувати методи, що ґрунтуються на демократичному стилі взаємодії ЗДО, сім'ї та громадськості.

Види діяльності:

- Тематично-музичне дозвілля «Моя маленька Батьківщина» разом з батьками та випускниками ЗДО№35, які навчаються в музичній школі.

- Гра-вікторина : «Кращий ерудит».

- Моніторинг роботи .

- Розміщення матеріалів на веб-сайті ЗДО.

Отже, в результаті моніторингового дослідження було виявлено, що дошкільнята зорієнтовані на загальнолюдські якості: співчуття, доброту, людяність, відданість, почуття обов'язку, гордості за своє місто, свою Батьківщину. А також зростає мовленнєва інтенція дошкільників.

Література

1. Бех І. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І. Бех, К. Чорна // Методист (Шкільний світ).-2014.-№11.-С.11-25.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій /Автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 176с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
3. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-nacionalno-patriotichnogovihovannya-v-zakladah-osviti-ukrayini-ta-viznannya-takim-sho-vtrativ-chinnistnakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>

Мірошниченко О. М.¹, Бойчук Ю.Д.², Дрожик Л.В.³

¹ кандидат педагогічних наук,

² доктор педагогічних наук, професор,

³ кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ТА ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ У РОБОТІ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Наявна сьогодні як в Україні, так і в багатьох країнах світу проблема мовленнєвого розвитку старших дошкільників з особливими освітніми потребами обумовлює посилену увагу батьків, суспільства та фахівців різного профілю. Навчально-виховна діяльність дітей з інтелектуальними порушеннями вимагає інтегрування і втілення в практику принципово нових педагогічних ідей, концепцій, технологій, різноманітних методів, у центрі яких – особистість дитини з її

потребами, інтересами та життєвими цінностями. Але найголовнішою цінністю, яку має плекати сучасна освіта, є здоров'я дитини, його збереження та підтримка, а також корекція порушень на всіх етапах розвитку дитини.

Актуальність дидактичних ігор та ігрових прийомів у розвитку мовлення дошкільника є беззаперечною, бо збуджує інтерес, створює мотивацію, близьку до природної, підвищує рівень навчальної праці, нормалізує емоційний стан, розвиває комунікативні навички, спонукає до творчості. Порівняно з іншими формами навчання й виховання, перевага дидактичних ігор полягає в тому, що вони досягають своєї мети непомітно для вихованця, тобто плавно розвивають мовлення дитини. Окрім того, під час дидактичних ігор та ігрових прийомів діти старшого дошкільного віку почувають себе вільно і комфортно. Причому це стосується усіх дітей, які мають різні психологічні особливості. У процесі ігрової діяльності навіть інтелектуально пасивна дитина спроможна виконати таке завдання, яке їй важко дається у звичайній життєвій ситуації, тому що тут не існує тієї жорстокої смуги оцінювання, а отже, знижується тривожність та напруження.

Мета роботи: на основі аналізу наукових публікацій визначити ключові аспекти розвитку мовлення старших дошкільників; охарактеризувати перевагу дидактичних ігор та ігрових прийомів у роботі з розвитку мовлення старших дошкільників з інтелектуальними порушеннями; висвітлити важливість питання про вікові особливості старшого дошкільного віку; схарактеризувати поняття «інтелектуальна сфера».

Проблемою розвитку зв'язного мовлення у дітей займалися А. Богуш, А. Бородіч, К. Крутій, Є. Тихеева, Є. Фльоріна та інші. Спільна думка науковців полягає в тому, що навіть при відсутності мовленнєвих порушень розвиток зв'язного мовлення – це складний процес. Він значно ускладнюється, якщо у дитини наявні інтелектуальні порушення та/або присутнє загальне недорозвинення мовлення (ЗНМ). Вивченням ЗНМ з точки зору його причинності та механізмів займалося багато дослідників (Т. Ахутіна, Н. Жукова, О. Корнєв, Р. Левіна, О. Мастюкова, Є. Соботович, В. Тищенко, Л. Трофименко, Н. Трауготт та інші) [8, 237].

Мовленнєва діяльність дозволяє дошкільникові спілкуватися та пізнавати навколишній світ. Саме у період старшого дошкільного віку відбуваються суттєві зрушення у плані внутрішнього мовлення, формуються специфічні абстрактні розумові дії. У зовнішньому плані їх можна помітити у здатності до вільного вираження думок, бажань, у вмінні контролювати себе під час використання мови, особистісного спілкування, у навичках контролювати себе на рівні особистості. Дорослі мають знати і розуміти напрямки розвитку мовленнєвої діяльності у старшому дошкільному віці та докладати зусиль щодо її оптимізації, особливо під час організованого навчання та перебування дітей у закладах дошкільної освіти.

Науковці у галузі дошкільної освіти А. Богуш і Н. Гавриш, зазначають, що серед багатьох видів діяльності саме мовленнєва діяльність є найбільш визначальною, з неї створюються інші. Власне мовленнєва діяльність тлумачиться авторами як певна

форма спілкування. В її основі лежать абстрактне мислення та мовлення, які через власне поєднання наповнюють структурними елементами – діями та операціями. Процесуальний бік мовленнєвої діяльності становлять етапи впізнання й орієнтацій у ситуації спілкування, передбачення й планування (створення програми дій), практична реалізація задуму і, наостанок, контролю. Вона формується із створення, передавання та сприймання суджень, мета яких полягає у подальшому розвитку спілкування, контролі та регулюванні поведінки, а також власного мовлення [2, 43].

Оволодіння мовленням – складний, багатосторонній психічний процес. Його поява і подальший розвиток залежать від багатьох чинників. Мовлення починає формуватися лише тоді, коли головний мозок, слух, артикуляційний апарат дитини досягнуть певного рівня розвитку. Це значною мірою залежить від навколишнього середовища. Якщо дитина не отримує нових яскравих вражень, якщо не створені умови, що сприяють розвитку рухів і мовлення, то затримується її фізичний і психічний розвиток. Дітям старшого дошкільного віку потрібні регулярна мовленнєва комунікація, турбота та любов батьків, вихователів і педагогів. Якщо дитину позбавити повноцінного спілкування з дорослими або звузити його тільки до одноманітних побутових ситуацій (годування, прогулянок та сну), у неї може виникнути затримка мовленнєвого розвитку [4, 5].

М. Савчин, аналізуючи комунікативно-мовленнєвий розвиток старших дошкільників, наводить ряд фактів. В першу чергу, діти 3 – 6 років вільно спілкуються один із одним. Вони здатні складати казки, вірші, вести монолог, діалог. Мовлення їх є емоційним, оскільки в ньому використовуються різні виражальні засоби. Взагалі вдосконалення мовленнєвої діяльності у дошкільному віці здійснюється на цілій низці рівнів: використання мовлення для контролю за поведінкою, збагачення його експресивними засобами, формування вміння взаємодіяти на особистісному рівні; усвідомлення ігрової ситуації на рівні понять, дій, поведінки у ній партнерів по грі, вміння дотримуватися логіки у висловлюваннях; становлення здатностей до керування та коригування власними мовленнєвими діями, оцінювання співрозмовника, адекватно поводитися у дитячих спілнотах. Отже, мовленнєва діяльність дошкільника формується у вигляді певних пластів: поведінки, пізнавальної та ігрової діяльності, міжособистісних стосунків [7, 148 – 152].

Розвиток мовлення А. Богуш розглядає як один із важливих чинників підготовки дитини до школи, як інтегрований чинник особистісного зростання оскільки має безпосередній вплив на інтелектуальні процеси, властивості. Основними її складовими педагог вбачає чітку артикуляцію й вимову, засвоєння виразності мовлення, оволодіння вміннями створення граматичних структур, накопичення та активне використання слів, активне словотворення, моральні норми та правила спілкування, засвоєння структури мови, вільне використання у поведінці та діяльності різних форм мовлення, загальна культура мовлення. Як бачимо складові цього явища мови досить різні і, водночас, складають єдине ціле у розумовій активності дошкільника [2, 172].

Р. Павелків, О. Цигипало відмічають інтенсивність мовлення та його динаміку упродовж дошкільного дитинства. Вони зазначають, що збагачується лексичний запас та вдосконалюється граматичний бік мовленнєвої діяльності. Відбувається генезис звукового і синтаксичних боків мовлення, оскільки малюки усвідомлюють звуко-буквений аналіз слів. Все це призводить до початкових етапів становлення грамоти, серед яких найбільшу цінність має письмова. Водночас розширюється і функції мовлення. На перший план виходить комунікативна. Вона передбачає послідовне ускладнення мови, де початковим етапом є виникнення ситуативного мовлення, з нього поступово виникає контекстне, яке вже відокремлене від ситуації. Йому на зміну приходить пояснювальне, яке має характеризуватися лаконічним вкладом і наявністю причино-наслідкових зв'язків. Планувальна функція передбачає зв'язок голосного мовлення із діяльністю, оскільки це допомагає дитині формулювати задум, коригувати свої дії у відповідності до поставленої мети (таке мовлення є егоцентричним, а його сутність соціальною). Набуває ваги й узагальнююча функція. Вона передбачає ускладнення пізнавальної діяльності за рахунок появи словесних міркувань. Це дозволяє дітям здійснювати пошук нової інформації, розуміти словесні інструкції дорослих. Регулятивна функція і саморегуляція виявляється в організації самостійної роботи та здійсненні контролю за процесом і результатом діяльності. Як бачимо вдосконалюються упродовж дошкільного періоду всі сторони мовлення як засобу діяльності та збільшується його вплив на різний контекст психічного й інтелектуального життя дитини [6, 223 – 246].

А. Богуш зауважує, що у дошкільній лінгводидактиці найбільш поширеними є комплексні та тематичні заняття з рідної мови. Їх співвідношення в одному місці становить 3:1. Спочатку проводять комплексні, а вже потім – тематичне. Також вчена наводить ряд вимог щодо їх організації: чітке планування та підготовка; забезпечення оптимального темпу й інтенсивності мовлення; зв'язок виховних і розвивальних цілей; підтримання емоційного позитивного фону у дітей; висока міра активності дітей у плані мовлення; великий відсоток дидактичних ігор та ігрових прийомів; невимушена психологічна атмосфера під час проведення; для занять з мовленнєвого розвитку лише (мовна) спрямованість, а для комплексних – три завдання з ілюстраціями; інтегрування з іншим програмовим розділом; реалізація індивідуального підходу; використання фронтальних форм; дотримання гігієнічних вимог. Також у сучасних ЗДО мають місце інтегровані й комбіновані заняття [2, 191 – 200].

Важливим моментом у теорії навчання рідної мови вважаються засоби розвитку дитячої мовленнєвої діяльності. Так А. Аніщук пов'язує їх із відповідними групами. Першу становлять всі види активності, які є звичними для дітей: образотворча, художня, ігрова. Навколишній світ, флора, фауна, твори художньої літератури, – складають другу групу, до якої також авторка відносить різного роду теле-відео-апаратуру, ПК. Окремий ряд становить діяльність вихователя, де представлені зразки для наслідування дітьми. Основним структурним елементом форм організації освітнього процесу в дошкільній установі є прийоми та методи

роботи. У дошкільній педагогіці їх поділяють на три групи: словесні, наочні, практичні. Вони мають різну представленість і різну питому вагу у структурі. Зокрема у старших групах роль словесних методів зростає. До групи наочних входять екскурсії різних видів, розглядання ілюстрацій, репродукцій картин, спостереження, перегляд аудіо-візуальних фільмів, дидактичні ігри та ігрові прийоми [1, 26 – 28].

До словесної групи належать розповідь вихователя, дітей, читання, переказ художніх творів, вивчення віршів, підсумкові, супроводжувальні, вступні. Склад практичних методів представлений вправами, дидактичною грою. Не менш важливими є прийоми: словесні (де представлено ряд складових методу-запитання, пояснення, оцінювання мовлення, мовленнєвий зразок); наочні, як правило це демонстрація предметів, творів мистецтва, окремих рухів; ігрові, які дозволяють імітувати звуки, формувати виразність мовлення, жарти [2, 210 – 215].

Н. Гавриш зазначає, що у сучасній лінгводидактиці відбуваються інтеграційні процеси. Вони призводять до кардинального оновлення вимог до змісту і технології проведення заняття. Тривалий час воно є найбільш оптимальним щодо організації цілеспрямованої пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями. Авторка пропонує наситити заняття узагальнюючими міжпредметними зв'язками, що дозволить дітям більш повно та цілісно пізнавати навколишній світ. Найбільш ефективними, з точки зору науковця, є комплексні й інтегровані його види, які значно можна оптимізувати за рахунок використання карт розумових дій [3, 16].

Інтелектуальна сфера – розумові здібності дитини, які сприяють формуванню її активної життєвої позиції та забезпечують життєдіяльність у соціумі. Інтелектуальні порушення – не вирок у тому випадку, коли дитина як на етапі раннього дитинства, так і в дошкільному віці отримувала не тільки мінімальну для життєдіяльності турботу батьків, а й постійно, саме за активної участі батьків, опановувала знання про дійсність, постійно спілкувалася з однолітками. Не дивлячись на те, що у дитини констатуються особливості інтелектуального розвитку її мислення, пам'ять, увага та сприйняття активно розвиваються. Постійний вплив корекційно спрямованого навчання, яке розраховане на існуючі ресурси дитини старшого дошкільного віку, та своєчасна психолого-педагогічна корекція сприяють розширенню можливостей дошкільника до її активної соціалізації у дорослому житті [5, 27].

Отже, дидактичні ігри та ігрові прийоми доцільно використовувати у процесі розвитку мовлення старшого дошкільника на всіх етапах роботи. Організація мовленнєвої діяльності старших дошкільників з інтелектуальними порушеннями передбачає реалізацію цілої низки аспектів: знати дитячу психологію, орієнтуватися в вікових особливостях і індивідуальних відмінностях дітей; знати, мати уявлення та дотримуватися основних принципів організації навчання, взаємодії з вихованцями під час навчального процесу; чітко знати завдання та зміст роботи з розвитку мовлення дітей; творчо володіти методами і прийомами навчання мови; використовувати різні

засоби на практиці; поза межами заняття вдосконалювати мовлення на екскурсіях, прогулянках; здійснювати роботу як щодо збагачення і вдосконалення граматики, лексики, фонетики так і розвивати художньо-мовленнєву діяльність; створити та підтримувати у належному стані мовленнєвий осередок у груповій кімнаті; ефективно організовувати освітнє середовище під час занять з рідної мови.

Література

1. Аніщук А. М. Дошкільна лінгводидактика : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і переробл. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2015. 317 с.
2. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання рідної мови /А. М. Богуш, Н. В. Гавриш / За ред А. М. Богуш. К. Вища шк. 2007. 542 с.
3. Гавриш Н. В. Розвиток мовленнєвої творчості в дошкільному віці. Донецьк: ТОВ Лебідь. 2001. 218 с.
4. Колупаєва А. А., Таранченко О. М., Сак Т. В., Марчук Т. Ф., Прохоренко Л. І. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посібн. у 9-ти книгах, кн. 9 «Дитина із порушенням мовленнєвого розвитку». За заг. ред. Колупаєвої А. А. К.: ТОВ ВПЦ Літопис-XX. 2010. (Серія «Інклюзивна освіта»). 36 с.
5. Колупаєва А. А., Таранченко О. М., Сак Т. В., Марчук Т. Ф., Прохоренко Л. І. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посібн. у 9-ти книгах, кн. 5 «Дитина із порушенням розумового розвитку». За заг. ред. Колупаєвої А. А. К.: ТОВ ВПЦ Літопис-XX. 2010. (Серія «Інклюзивна освіта»). 37 с.
6. Павелків Р. В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. К.: Академвидав. 2008. 432 с.
7. Савчин М. В. Вікова психологія: Навчальний посібник / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. К.: Академвидав. 2005. 360 с.
8. Шеремет М. К. Логопедія. Підр., 2-ге вид., переробл. та доп. К.: Видавн. дім Слово. 2010. 672 с.

Нікуліна С. М.

магістрант спеціальності «Олігофренопедагогіка»
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГО-КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Роль еколого-краєзнавчої роботи з молодшими школярами з інтелектуальними порушеннями полягає у всебічному розвитку цих дітей, що передбачає не корекцію окремих функцій, а синергетичний вплив, який дозволяє підняти на більш високий рівень всі потенційні можливості конкретної дитини – психічні, фізичні, інтелектуальні. У еколого-краєзнавчій діяльності з дітьми з інтелектуальними порушеннями пріоритетна увага приділяється корекційно-розвитковому впливу, спрямованому на оптимізацію соціальної ситуації, загальний психомоторний розвиток, формування комунікативних навичок, розширення знань про навколишню дійсність, розвиток пізнавальної активності та емоційної сфери. При цьому більш актуальними для молодших школярів є емоційні переживання, пов'язані з процесом спілкування з об'єктом природи, а також різноманітна